

MİLLETVEKİLLERİNİ VE SEÇİLMİŞLERİ İZLEME KOMİTELERİ/DERNEĞİ

TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu Başkanlığına

TBMM Ankara

Konu: Yeni Anayasa Hk.

21 Aralık 2011

**Sayın Başkan,
Sayın Anayasa Uzlaşma Komisyonu Üyeleri;**

TÜMİKOM, kendi misyonuna uygun olarak, “**Parlamentonun Şeffaflığı ve Hesapverebilirliği**”, “**Anayasanın Demokratikleşmesi, Siyasal Etik, Şeffaflık ve Hesapverebilirlik**” gibi ülkemizin demokratikleşmesine yönelik yeni anayasada ve TBMM içtüzüğünde olması gerekenleri 11 Madde olarak belirleyerek komisyonunuza önerme kararı almıştır.

TÜMİKOM önerilerini, Türkiye'nin değişik coğrafi bölgelerinde yer alan ve değişik siyasi partilere oy veren Gönüllü il temsilcisinin(46) katılımıyla gerçekleşen 9. TÜMİKOM Temsilciler Meclisi Konferansında belirlemiştir.

Aşağıdaki önerilerimiz genel bir bütünlük içinde değerlendirildiği için ayrıştırılmamıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz ederiz.

Ülkemizin demokratikleşmesi ve demokrasi için yapacağınız çalışmalarda yanınızda ve katkı vermeye hazır olduğumuzu bildirir yeni anayasa yapımı sürecinde komisyonunuza başarılar dileriz...

TÜMİKOM Adına
Mustafa DURNA
Genel Koordinatör

ÖNERİLER

- 1- Anayasadaki 6.Madde “Egemenlik Kayıtsız şartsız milletindir. Millet bu egemenliğini Türkiye Büyük Millet Meclisi aracılığı ile kullanır.” Şeklinde değiştirilmelidir. Egemenliğin kullanımı konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi dışında bir başka kurum veya organa atıfta bulunulmamalıdır.
- 2- ‘Siyasi Partiler Kanunu’ demokratik hale getirilerek, katılımcılığın ve parti içi demokrasinin önünü açacak aşağıdaki maddeleri de kapsayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır:
  - a - Siyasi partilerin seçim ittifakı yapmaları,
  - b - Milletvekili adaylarının parti üyelerinin yapacağı ön seçimle belirlenmesi,
  - c - Milletvekili aday adaylarından adaylık parası alınmaması,
  - d - Merkez kontenjanı ve atama uygulamasına son verilmesi,
- 3- ‘Seçim Kanunu’ demokratik hale getirilerek, temsilde adaletin önünde engel olan %10 seçim barajını kaldıracak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 4- TBMM daimi komisyonlarına; “Etik Komisyonu” ve “Demokrasi Komisyonu” adı ile iki yeni daimi komisyon kurulmasına ilişkin yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 5- Kürsü dokunulmazlığı dışında, milletvekili dokunulmazlıklarını kaldıracak **Siyasi Etik Yasası**’nı çıkartmak için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 6- Milletvekillerinin görev süreleri boyunca çalışma koşullarını belirleyecek olan aşağıdaki maddeleri de kapsayacak **Siyasi Etik Yasası**’nı çıkartmak için yasal düzenlemeler yapılmalıdır:
  - a- Milletvekillerinin kar amaçlı özel işlerinin (şirket, hisse vb.) yönetimini kayyuma devretmeleri ve milletvekilliği devam ettiği sürece gelir getirici başka bir iş yapmaması,
  - b- Milletvekillerinin seçtikleri dönem içinde; kendilerinin hemen yararlanabilecekleri maaş artışı ve iyileştirmelere karar vermelerinin engellenmesi,
  - c- Milletvekilleri, maaş artışı ve iyileştirmeleri için ancak kendilerinden sonra seçilecek olan milletvekillerinin yararlanabileceği taleplerde bulunabilmesi,
  - d- Milletvekillere yapılacak maaş artış oranının, devlet memurlarına yapılacak maaş artış oranından fazla olmaması,
  - e- Milletvekili emekliliğinin, diğer devlet memurlarının tabi olduğu yasal statüye ve eşitlik ilkesine uygun olarak yeniden düzenlenmesi.

- 7- Milletvekilleri ve bakanların seçim harcamalarını kaynakları ile birlikte açıklamalarını ve her yasama yılı sonunda, mal bildiriminden sonra bildirimlerinde oluşan farklılıkların **kamuoyu bilgisine açıklanmasını** zorunlu kılacak **Siyasi Etik Yasası**'nı çıkartmak için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 8- Partilerin milletvekili adaylarını belirlemelerinde yasalardaki milletvekili olmaya engel olan hallerden yargılananları, **hukuk karşısında aklanmadan** aday listelerinde yer alamayacakları **Siyasi Etik Yasası**'nı çıkartmak için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 9- Meclisin daha şeffaf olmasını sağlayacak ve meclis çalışmalarını verimli ve görünür kılacak aşağıdaki maddeleri de kapsayacak şekilde yasal düzenlemeler yapılmalıdır:
- a- Genel kurulda alınan kararlarda milletvekillerinin verdiği oyların rengini belli eden bölümün TBMM web sitesinde yayınlanan genel kurul tutanaklarına eklenmesi,
- b- Meclis tutanaklarının her birleşimden sonra yirmi dört saat içinde TBMM web sitesinden yayınlanması,
- c- Komisyonlarda milletvekillerinin verdikleri öneriler, komisyon tutanakları ve alınan kararlar hakkındaki oylama bilgileri komisyonların web sitelerinden kırk sekiz saat içinde yayınlanması,
- d- Milletvekillerinin genel kurul bileşimi ve komisyon toplantısına katılıp katılmadığını gösteren devamsızlıklar cetvelinin (izinli, raporlu, görevli olanlar da eklenerek) kırk sekiz saat içinde TBMM web sitesinden yayınlanması,
- e- Çeşitli mahkemeler tarafından milletvekilleri hakkında açılan ve milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle gelen teskerelerin meclis genel kurulunda okunması.
- 10- Partiler arası seçim rekabetinin eşit koşullarda yapılması için, hazine yardımı ile seçim harcaması ve propaganda yapılmasını engelleyecek **Siyasi Etik Yasası**'nı çıkartmak için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 11- Partilerin seçim bütçesi ve harcamalarının denetlenmesi için ve partilerin seçim kampanyası için aldığı aynı ve nakdi 1.000 TL. ve üzeri yardımların kaynağı olan kişi veya kurumların listesini kamuoyuna açık olarak yayınlanmasını zorunlu kılacak, yasal düzenlemeler yapılmalıdır.